

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ABG تفسیر گازهای خون شریانی
INSTAGRAM:DR.KORDJAZII

پارامترهای اصلی جهت تفسیر گازهای خون شریانی

Pao2-

Ph-

Paco2-

HCO3-

BaseExcess(BE)-

Instagram:dr.kordjazii

PH

- نمایگر وضعیت یک محلول از نظر اسید و باز
- PH طبیعی خون بین ۷/۳۵ تا ۷/۴۵ است
- PH بالاتر از ۷/۴۵ آлкаلمی
- PH پایین از ۷/۳۵ اسیدمی
- تغییرات PH عکس تغییرات غلظت یون هیدروژن است

PaCo₂

- نمایانگر میزان دی اکسید کربن موجود در خون شریانی
- میزان طبیعی آن بین ۳۵-۴۵ mmHg
- هرگونه تغییر در مقدار PaCo₂ منجر به بروز اسیدوز یا الکالوز تنفسی خواهد شد
- PaCo₂ بالاتر از 45 mmHg اسیدوز تنفسی و پایین تر از 35 mmHg الکالوز تنفسی
- تغییرات PaCo₂ نسبت عکس با تغییرات غلظت یون هیدروژن دارد

HCO₃

یک پارامتر متابولیک است
تغییرات آن بیانگر وجود اسیدوز یا آلکالوز متابولیک
میزان طبیعی یون بیکربنات بین ۲۲ تا ۲۶ mEq/L
HCO₃ بالاتر از ۲۶ mEq آلکالوز متابولیک و پایین تر از ۲۲ mEq اسیدوز متابولیک

Base Excess(BE)

BE به مقدار اسیدیابازی اطلاق می گردد که برای حفظ PH در حد طبیعی و نیز حفظ بیکربنات به میزان 24 mEq/L مورد نیاز است.

مقدار طبیعی BE بین $+2$ و -2 متغیر بوده است
افزایش BE از $+2$ نمایانگر احتباس باز غیر فرار و آلکالوز متابولیک
کاهش BE از -2 نمایانگر احتباس اسید غیر فرار و اسیدوز متابولیک

روند خون گیری شریانی

گرفتن خون شریانی، به دلیل آنکه شریانها عمیقتر هستند، مشکلتر است
سبب بروز تغییرات فیزیولوژیک به صورت اسپاسم سریع شریانی میشود
شریانهای کوچکتر نظیر رادیال و اولنار سریعتر منقبض میشوند
شریان رادیال، شریان انتخابی جهت کنترل گازهای خون شریانی است
سایر نواحی شامل شریانهای براکیال، اولنار، فمورال، دورسال پدیس و تیبیا است
در نوزادان میتوان از شریان نافی نیز استفاده کرد
نمونه خون جهت آزمایش ABG با استفاده از یک سوزن استریل شماره ۲۵ یا ۲۶
هپارینه
نمونه روی یخ و به سرعت به آزمایشگاه منتقل میشود
نبض بین دوانگشت نشانه و میانه خود بگیرید
سوزن ۲۵ یا ۹۰ درجه وارد شریان نمایید
معمولا ۵/۰ تا ۱ میلی لیتر خون کافی است

کنترا انیدیکه های انجام ABG

عدم وجود کولترال کافی در محل خونگیری
عدم انجام تکنیک در یک ضایعه یا از طریق شانت جراحی
شواهدی از بیماری عروقی محیطی در ناحیه دور دست
وجود کوآگولوپاتی یا درمان ضد انعقاد با دوز متوسط تا زیاد

مراقبت قبل از نمونه گیری

آموزش به بیمار
آزمایش آلن

Instagram:dr.kordjazii

تست آلن (Allen test)

ابتدا شریان اولنار و رادیال توسط فشار انگشتان مسدود میشود
در این وضعیت دست بیمار رنگ پریده است
سپس شریان اولنار آزاد میشود
در بیمارانی که اضطراب داشته باشند نتیجه آزمایش ممکن است تغییر
میکند

روند بعد از آزمایش

فشار ممتد بروی محل نمونه گیری (به مدت ۵ دقیقه برای شریان رادیال و ۱۰ دقیقه برای شریان فمورال)

عوارض نمونه گیری شریانی

خونریزی
تشکیل هماتوم
صدمه به شریان وساختمان های اطراف

در تفسیر ABG:

مرحله اول

مشاهده مقدار Pao2

Pao2 میزان اکسیژن محلول در خون میباشد
مقدار طبیعی آن بین ۸۰-۱۰۰ میلی متر جیوه
با تغییرات درجه حرارت تغییر میکند

Pao2

بین ۶۰-۷۰ میلی متر جیوه هایپوکسی خفیف
بین ۴۰-۵۹ میلی متر جیوه هایپوکسی متوسط
کمتر از ۴۰ میلی متر جیوه هایپوکسی شدید

مرحله دوم

به سطح PH توجه میکنیم

PH نمایگر غلظت یون هیدروژن در پلاسما است

PH کمتر از ۷/۴۰ اسیدی

PH بالاتر از ۷/۴۰ قلیایی

مرحله سوم

به مقدار $paco_2$ نگاه میکنیم

تغییرات آن نسبت به PH برعکس است

کمتر از ۳۵ میلی متر جیوه آکالوز تنفسی

بیشتر از ۴۵ میلی متر جیوه اسیدوز تنفسی

مرحله چهارم

HCO_3 توجه میکنیم

تغییرات HCO_3 آن نسبت مستقیم با تغییرات PH دارد.
مقادیر بیش از ۲۶ میلی اکی والان نماینگر آلكالوز متابولیک
مقادیر کمتر از ۲۲ میلی اکی والان نشان دهنده اسیدوز متابولیک

مرحله پنجم

به مقدار BE توجه میکنیم

BE بیش از -۲ نماینگر آلكالوز متابولیک
BE کمتر از +۲ نماینگر اسیدوز متابولیک

مرحله ششم در مرحله بدون جبران

PH غیر طبیعی بوده و $paco_2$ یا HCO_3 نیز غیر طبیعی می باشد
PH مقدارش تعیین کننده نوع اختلال اسیدوز یا الکالوز
 $paco_2$ یا HCO_3 نماینگر نوع اختلال تنفسی یا متابولیکی

جبران ناقص

در این حالت PH، $paco_2$ ، HCO_3 هر سه غیر طبیعی هستند
ابتدا با نگاه کردن به مقادیر $paco_2$ ، HCO_3 نوع اختلال را مشخص کرده
، سپس به مقدار PH نگاه میکنم
اگر تغییرات $paco_2$ ، HCO_3 هم جهت باشند، بدن در حالت جبران عدم
تعادل است

جبران کامل

در صورتی که میزان PH بین $7.35/7 - 7.40$ بوده است، علت اولیه اسیدوز
است
در صورتی که میزان PH بین $7.45/7 - 7.40$ بوده است، علت اولیه الکالوز
است

اختلال مرکب اسیدوباز (Mixed Disorders)

اگر $paco_2$ ، HCO_3 در جهت مخالف یکدیگر تغییر نمایند، بیمار دچار عدم تعادل مرکب است.

ایجاد تغییرات در PH ناشی از تغییرات $paco_2$

زمانی که مقدار co_2 خون افزایش می یابد به ازای هر ۲۰ میلی متر جیوه افزایش در مقدار co_2 ، مقدار PH به میزان ۱/۰ کاهش می یابد و برعکس

تغییرات بی کربنات پلاسما ناشی از تغییرات $paco_2$

در هایپوونتیلیاسیون، به ازای هر ۱۰ میلی متر جیوه افزایش در $paco_2$ ، بی کربنات به اندازه ۱ میلی اکی والان افزایش می یابد. در هایپرونتیلیاسیون، کاهش در $paco_2$ به میزان ۱۰ میلی متر جیوه موجب کاهش در بیکربنات سرم به میزان ۱/۵ میلی اکی والان خواهد شد

اگر هایپو یا هایپرونتیلیاسیون برای ۲ تا ۳ روز ادامه یابد، اختلال PH ناشی از مشکلات تنفسی با جبران کلیوی از طریق احتباس یا دفع HCO_3 جبران خواهد شد

با تشکر از همراهی شما
Instagram:dr.kordjazii

